

SILNE DANE NAUKOWE POTWIERDZAJĄ ZASADNOŚĆ STOSOWANIA KONTAKTU SKÓRA DO SKÓRY JAKO ELEMENTU STANDARDOWEJ OPIEKI PO PORODZIE

Wyniki niedawno zaktualizowanego przeglądu Cochrane potwierdzają, że bezpośredni kontakt skóra do skóry między noworodkiem i jego matką zapewnia lepszy start w życiu i poprawia szereg kluczowych wskaźników zdrowia.

W przeglądzie wykazano, że dzieci, które mają kontakt skóra do skóry z matką w ciągu pierwszej godziny po porodzie, częściej odnoszą szereg korzyści, takich jak wyłącznie karmienie piersią, uzyskanie optymalnej temperatury ciała i odpowiedniego stężenia cukru we krwi. Chociaż oceniano również potencjalne korzyści dla matki, takie jak wpływ na utratę krwi i czas porodu łożyska, dane naukowe były mniej jednoznaczne.

Kontakt skóra do skóry polega na umieszczeniu nagiego noworodka na odsłoniętej klatce piersiowej matki natychmiast po porodzie. Ta prosta praktyka pomaga dzieciom przystosować się do życia poza łonem matki, zapewniając im ciepło, redukując stres i płacz oraz wspierając podstawowe funkcje życiowe, takie jak oddychanie i tętno.

Dane naukowe przemawiające za bezpośrednim kontaktem skóra do skóry są na tyle wystarczające, że autorzy zalecają odstępnie od prowadzenia badań z randomizacją, w których kontaktu skóra do skóry nie oferuje się w grupie kontrolnej.

Jednoznaczne korzyści dla dzieci

Niniejszy przegląd opiera się na aktualizacji z 2016 roku, która stanowi podstawę dla 20 międzynarodowych wytycznych, w tym zaleceń Światowej Organizacji Zdrowia (WHO). Najnowsza aktualizacja uwzględnia 26 nowych badań, co daje łącznie 69 badań z udziałem ponad 7000 par matka-dziecko. Większość z nich przeprowadzono w krajach o wysokich dochodach.

Wyniki wskazują, że matki, które mają ze swoimi dziećmi kontakt skóra do skóry w pierwszej godzinie po porodzie częściej karmią je wyłącznie piersią przez pierwsze 6 miesięcy życia dziecka. Wyłącznie karmienie piersią przynosi wiele korzyści zdrowotnych dla matek, dzieci i systemów opieki zdrowotnej.

W przeglądzie wykazano, że około 75% noworodków, które miały wczesny kontakt skóra do skóry karmiono wyłącznie piersią w pierwszym miesiącu życia, w porównaniu z 55% dzieci z grup, które nie miały takiego kontaktu. Korzyści dla noworodków obejmują

również uzyskanie bardziej optymalnych wartości stężenia cukru we krwi, temperatury ciała, częstości oddechu i tętna.

Pomimo, że w wytycznych zaleca się natychmiastowy, nieprzerwany kontakt skóra do skóry aż do pierwszego karmienia piersią, w wielu systemach opieki zdrowotnej nadal oddziela matki od noworodków w tym okresie.

„Historycznie dzieci oddzielano od matek zaraz po urodzeniu w celu wykonania rutynowych procedur, takich jak badanie fizykalne, ważenie i kąpiel, co uniemożliwiało bezpośredni kontakt skóra do skóry” – mówi główna autorka Elizabeth Moore, emerytowana absolwentka Wydziału Pielęgniarstwa Uniwersytetu Vanderbilt. „Nawet w krajach, w których opieka zdrowotna jest na wysokim poziomie, ta bezpłatna i łatwa do wdrożenia interwencja nie jest powszechna”.

Oddzielanie matki od dziecka nie jest już etyczne

Importantly, the review highlights that further randomized controlled trials comparing skin-to-skin contact with ‘usual care’ are no longer ethical.

Co ważne, w przeglądzie podkreślono, że prowadzenie dalszych badań z randomizacją porównujących kontakt skóra do skóry ze standardową opieką (*niezapewniającą takiego kontaktu tuż po porodzie – przyp. tłum.*) nie jest już etyczne.

Wyniki wskazują, że obecnie dysponujemy wystarczającą liczbą danych naukowych, aby uznać natychmiastowy kontakt skóra do skóry po porodzie za ogólnoświatowy standard opieki. Ponieważ WHO już zaleca kontakt skóra do skóry jako standard opieki, autorzy przeglądu argumentują, że prowadzenie kolejnych badań, w których w wyniku randomizacji w jednej z grup będzie się rozdzielać matki i noworodki, może nie mieć już uzasadnienia.

„Wstrzymywanie możliwości kontaktu skóra do skóry byłoby obecnie uważane za nieetyczne, ponieważ istnieją wystarczające dane naukowe wskazujące, że praktyka ta poprawia stan zdrowia i przeżywalność noworodków” – mówi Karin Cadwell, główna autorka i dyrektor wykonawcza Centrum Karmienia Piersią w ramach projektu Healthy Children Project. „Chociaż w badaniach kwalifikujących się do naszego przeglądu nie koncentrowano się na przeżywalności, w innych badaniach przeprowadzonych w środowiskach o niskich zasobach wykazano, że kontakt skóra do skóry może decydować o życiu lub śmierci noworodków z małą masą urodzeniową. Po tym, jak wstępne dane wykazały, że kontakt skóra do skóry znacząco poprawia przeżywalność wstrzymano rekrutację do dużego badania w szpitalach w Indiach i w Afryce”.

Chociaż badania uwzględnione w niniejszym przeglądzie pochodziły z krajów o wysokich i średnich dochodach na wielu kontynentach, żadnego z nich nie przeprowadzono w krajach o niskich dochodach. Autorzy wskazują, że w przyszłości

badaniach należy priorytetowo traktować poprawę jakości badań i koncentrować się na wdrażaniu, a nie na testowaniu samej interwencji.

--KONIEC--

Uwagi dla redaktorów:

‘Immediate or early skin-to-skin contact for mothers and their healthy newborn infants’ will be published in the *Cochrane Database of Systematic Reviews*. Po zniesieniu embarga będzie on dostępny pod następującym adresem url:

<https://www.cochranelibrary.com/cdsr/doi/10.1002/14651858.CD003519.pub5>

Aby uzyskać dostęp do projektu manuskryptu objętego embargiem, należy skorzystać z poniższego linku following link. Hasło dostępu to Embargo22Oct2025

Więcej informacji, prosimy o kontakt:

Mia Parkinson, Cochrane

mparkinson@cochrane.org or press@cochrane.org, +44 20 4591 8310